

OPUS Bergen AS
Strandgaten 59
5004 Bergen

Deres ref. P14031	Deres kontaktperson Opus Bergen AS	Vår ref. 2017_Lonea	Vår kontaktperson Arild Breistøl	Dato 16.01.2017
----------------------	---------------------------------------	------------------------	-------------------------------------	--------------------

Innspill til områdeplan for Lonena (referanse P14031)

På nettsidene til Lindås kommune ser vi at det er planer om et stort nytt boligområde i Knarvik. Det er Lindås kommune som ønsker denne utbyggingen. Opus Bergen AS er konsulent for planleggingen. Her følger innspillet fra Norsk Ornitologisk Forening avd. Hordaland (heretter NOF-Hordaland).

Gjennom Stortingets behandling av meld. St. 14. «Natur for livet» legges følgende prinsipper til grunn for arealbeslutninger som berører naturmangfold: *Ved arealinngrep og arealbruk skal det så langt mulig – sett i lys av andre samfunnsformål – tas vare på den mest verdifulle naturen. Dette krever god planlegging basert på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. Dersom viktige naturverdier står i fare for å bli forringet eller ødelagt, er den foretrukne løsningen i utgangspunktet å velge en annen lokalisering for tiltaket.* Dette er i tråd med naturmangfoldloven, som skjermer truet natur.

Et viktig mål for planarbeidet må være å unngå ethvert fysisk inngrep og påvirkningsfaktorer på lokaliteter som huser viktige forekomster av rødlistede arter. Antall forekomster og status for de rødlistede artene må tillegges vekt. Her legger Lindås opp til en utbygging som etter vår mening er i strid med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven.

Naturverdier

Hekkende rødlistearter:

Lonena er et ornitologisk viktig område, ikke bare i Lindås kommune, men også i fylket som helhet. Det mest spesielle med Lonena er at her finnes fylkets eneste hekkelokalitet for hettemåke. I 2014 og 2015 var det henholdsvis 10 og 16 par som gikk til hekking i området, men det er uvisst hvor mange unger som kom frem. I 2016-sesongen ble dessverre hekkingen avbrutt av årsaker vi ikke kjenner til. Det hekker også mellom 20 og 30 par fiskemåker i Lonena. Fiskemåkeforekomsten er ikke unik i fylkesmålestokk, men sammen med Kvassnesstemma utgjør lokaliteten den viktigste hekkeklassen i Lindås kommune. Både fiskemåke og hettemåke er på den norske rødlisten. I 2015 ble statusen til hettemåka oppgradert fra nær truet til sårbar noe som gjør det ekstra viktig å ta vare på de få hekkeklassene som er igjen. Det må også nevnes at krikband, toppand, rødstilk og vipe er

Norsk Ornitologisk Forening

Avdeling Hordaland

Foreningen for fuglevern

funnet hekkende i området. Alle disse artene er uvanlige hekkefugler i fylket. Vipe er også med på den nasjonale rødlista i den mest alvorlige kategorien, sterkt truet. Med byggeplanene som er skissert i plandokumentet mener vi at kommunen bryter Naturmangfoldsloven da denne utbyggingen vil ødelegge hekkeområdet for flere rødlistearter. Ytterligere alvorlig er det at den unike hekkeforekomsten av hettemåke i fylket blir øydelagt.

Det å lage boliger i nærheten av en fiskemåke- og hettemåkekoloni kan skape utfordringer i forhold til lydtyrende måker i hekketida. Erfaringer fra andre måkekolonier i Hordaland viser at boliger ikke nødvendigvis skremmer måkene fra å hekke der de alltid har hekket, noe som skaper forvaltningsmessige utfordringer. Lindås kommune har allerede anlagt et boligområde like ved Kvasnesstemma friluftsområde hvor det finnes en holme som benyttes av et titalls par fiskemåker i hekkesesongen. De nærmeste naboene til denne holmen uttalte i 2012 at 'måseplagen går på helsa laus' og noen beboere flytter til andre steder i hekkesesongen. For å ivareta helsa til beboerne iverksatte kommunen tiltak for å hindre fiskemåkene i å gå til hekking ved å bygge en bro ut til holmen. På denne måten fikk folk tilgang til holmen og kunne dermed forstyrre fiskemåkene så mye at hekkingen ble mislykket. Et slikt tiltak er etter vår mening brudd på Naturmangfoldsloven i og med en rødlista art blir hindret i å hekke på en allerede etablert hekkeplass (les økokrim sin tolking av å hindre hekking i etablerte kolonier på naturlige steder:

http://www.okokrim.no/miljokrim/nor/tidligere-utgaver/2_august_2013/artikler/maaker)

Helt siden presseomtalen av «måkeplagen» ved Kvasnesstemma i Bergens Tidende 10. november 2012 har NOF-Hordaland oppfordret Lindås kommune (både i brev og muntlig til ordfører Astrid Aarhus Byrknes) til å la Lonena være uberørt og forbeholdt fugleliv. Både for å unngå samme situasjon som i Kvasnesstemma angående det kommunen kaller støy fra måkene i hekkesesongen, og fordi Lonena er et godt alternativ for fiskemåkene som hekker på holmen i Kvasnesstemma. En ekstra utfordring i Knarvik er det økende antallet takhekkende fiskemåker i sentrum. Kommunens tiltak (les: forstyrrelser) i Kvasnesstemma har bidratt til denne økningen og en ytterligere økning må forventes når noen av de 20 til 30 parene fra Lonena skal finne nye steder å hekke. Det å la Lonena være uberørt er ikke bare viktig for å opprettholde biologisk mangfold i området men for å redusere den potensielle konflikten som kan oppstå mellom beboere og hekkende måker.

Så et spørsmål til Lindås kommune: Hvilke områder vil dere sette av som hekkeområder til de få fiskemåkene som er igjen i kommunen? Rådet fra oss er enkelt, la våtmarkene i Lonea forbli uberørt. Vi begrunner dette med at vi i lang tid har sett en dramatisk bestandsnedgang for både fiskemåke og hettemåke i Hordaland. Undersøkelser gjort i Lurøyfjorden viser at fiskemåkebestanden har hatt en tilbakegang på hele 95 % på 30 år. Ringmerking har vist at fiskemåkene som hekket i skjærgården nå hekker i urbaniserte områder i Knarvik. De rundt 70 parene i Kvasnesstemma, Lonena og Knarvik sentrum er snart de eneste som er igjen i kommunen. En utbygging av Lonea vil ytterligere presse denne arten til et eksistensminimum i kommunen.

Norsk Ornitologisk Forening
Avdeling Hordaland
Foreningen for fuglevern

Våtmark:

Våtmarker er en magnet på fugler og er helt avgjørende for både hekking og næringsøk i forbindelse med trekk og overvintring. Våtmarker viser en negativ trend i naturindeksen og nedbygging representerer alvorlige irreversible inngrep. Å ta vare på de gjenværende våtmarkene vil være av stor betydning for arter som krever slike habitat. Flere av disse artene er rødlista og det er derfor forvaltningens plikt å ta vare på noen områder som kan oppfylle habitatkravet deres. Videre er det Stortingets politikk at disse områdene skal bevares for å kunne imøtekomme internasjonale konvensjoner. Lonea er et slikt våtmarksområde som Lindås kommune plikter å ta vare på.

Avslutning:

Gjør Lindås kommune en utbygging i Lonea er det i strid med nasjonale miljømål om å ta vare på truet natur. Vi viser til rødlistestatusen til fiskemåke og hettemåke, samt at fiskemåke er en ansvarsart for Norge. Området huser viktige naturverdier, også i et regionalt perspektiv. Anbefalingen fra NOF-Hordaland er altså 0-alternativet der området forblir en våtmark. I planprogrammet står det på side 21 at området skal konsekvens-utredes for blant annet truede arter og truede naturtyper. Naturverdiene er allerede kjent i dette området, slik det er redegjort for i vårt hørings svar. Etter vår mening må dette føre til at utbyggingen og planprogrammet legges vekk.

For mer informasjon om måkene i Knarvik viser til følgende brev sendt til Lindås kommune:

-Brev til Lindås kommune angående måkene i Kvassnesstemma, sendt 19.11.2012

-Høringsuttalelse på områdeplan for Knarvik sentrum (14/1135), sendt 22.09.2014

NOF avd. Hordaland kontaktperson i saken er: Arild Breistøl

På vegne av styret i NOF avd. Hordaland